soofia alal, milles taotleb lepitust loodusteaduse ja usundi vahel, ja vene küsimusist („Sidelights on Siberia", 1898; „The Self-Discovery of Russia", 1916; „The State Sale-Monopoly and Prohibition of Vodka in Russia", 1918), lisandeid Pariisi rahukonverentsi ajaloole „A History of the Peace Conference at Paris" VI (London, 1924) ja rohkesti artikleid.

Who's Who? (1930); A. Piip, Tormine aasta (1934), lk. 143 jj.; E. Laaman, Eesti iseseisvuse sünd I—VI (1936—38), lk. 296, 357—358, 394, 490 jj.; saadik A. J. Schmidt'ilt (Londonis) saadud andmed.

A. P-p.

SINCLAIR, vt. **ALEXANDER-SINCLAIR.**

SINKEL, vt. **LÜDIG-SINKEL.**

SINTENIS, Franz, entomoloog, õpetaja, sünd. 27. VIII 1835 ukj. Saksamaal Rehsenis Wörlitzi linna lähedal, õppis Bonni ja Berliini ülikoolis klassikalist filoloogiat ja germanistikat, kuulas Berliinis ühtlasi K. Ritter'i juures geograafilisi aineid; ta oli a-st 1858 ülemõpetajaks Võrus H. Krümmer'i eragümnaasiumis ja a-st 1864 Tartu gümnaasiumes; surn. 15. II 1911 vkj. Ventspils'is (Vindavis). — Oma kutsetöö kõrval oli S. tagajärjekalt tegev entomoloogina, eriti asjatundliku ja hoolsa ainesekogujana. Loodusuurijate Seltsi (Tartus) zooloogiliste kogude juhatajana (alates 1878) rajas ja täiendas ta selle seltsi entomoloogilisi kogusid, mis praegugi moodustavad tähtsa kodumaise aineseallika. S-e teaduslikkude matkade ja töö piirkonnaks oli esmajoones Tartu, Võru ja Pärnu ümbruskond. Teaduslikke kirjutisi (kokku 59) avaldas ta peamiselt Loodusuurijate Seltsi väljaandeis. Liblikate ja kahetiivaliste (*Diptera*) uurijana omab S. Baltimaade entomoloogide peres tähtsat kohta.

P. Lackschevitz, Zur Erinnerung an Fr. Sintenis (LUS-i Aruanded LXIII, 1936). *H. K-i.*

SIRGE, Rudolf (pseud. **R. Hundma**), kirjanik, sünd. 17. XII 1904 vkj. Tartus lauavabriku saemeistri pojana, õppis 1921—24 Tartu õpetajateseminaris, lõpetas Tartu õhtugümnaasiumi 1928 ja õppis mõnda aega ka Tartu ülikoolis majandusteadust. — S. on olnud mitmel pool tööliseks, kirjastuse „Sõnavara" teenistuses Tartus 1926—28, ajalehe „Rahva Sõna" toimetuse liige 1929—30, „Meie Hääle" toimetaja 1930—31, „Perekonnalehe" toimetaja 1931, „Sõnumete" ja „Vaba Maa" toimetuse liige 1933—37 (vahepeal 1935. a. erikirjasaatja Varssavis) ja välisministeeriumi pressireferent a-st 1937. Ta on avaldanud novellikogud „Võõras võim" (1927), „Maanteel" (1927), „Väikesed soovid" (1935) ja „Luhtunud lennud" (1937), romaanid „Rahu! Leiba! Maad!" I, II (1929), „Must suvi" (1936) ja „Häbi südames" (1938), näidendi „Äri huvides" (Tall., 1936; kõik teised on ilm. Tartus), reisukirjeldise „Tänapäeva Venemaa" (1930; koos A. Antson'iga) ja ülevaate „Josef Pilsudski" (1937). — S. novellid ja romaanid on elulähedased, suurema kallakuga naturalismi kui ta kaasaeglastel, vormilt aga tihti võrdlemisi jämedatoimsed. Ta senine parim saavutis on siiras arenguromaan „Häbi südames".

Isikl. kogutud andmed. *O. U.*

SIRK, Artur, poliitikategelane, nn. vabadussõjalaste rahvaliikumise tegelik juht, sünd. 12. IX 1900 vkj. Lehtse v. Pruuna külas Sepal taluniku pojana, õppis 1908—11 Pruuna algkoolis, 1911—14 Ambla Hariduse Seltsi koolis, 1914—16 kaubanduskoolis Tallinnas, 1916—19 Tallinna Peetri, pärastises eesti reaalkoolis ja 1919. a. E. Vabariigi sõjakoolis, mis mõlemad lõpetas, viimase lipnikuna. Vabatahtliku õppursõdurina teenis S. Tallinna kooliõpilaste pataljonis, võttis osa E. Vabadussõjast laiaröövpmelisel soomusrongil nr. 2 ja ohvitserina 3. jalaväepolgus, kust siirdus erru 1921. S. kõrgendati nooremleitnandiks 1920. Ta oli E. Vabadusristi kavaler. A. 1921—22 õppis ta Tartu ülikooli põllumajandusteaduskonnas ja a-st 1922 õigusteaduskonnas, mille lõpetas 1926. Astunud 1923. a. uuesti sõjaväkke, teenis ta 2. jalaväerügemendis rühmaülemana Tartus kuni 1925 ja seejärel Tallinnas sõjaringkonnakohtus abisekretärina kuni 1926; ta oli erustununa advokaadi abiks T. Rõuk'i (vt. *Suppl.*) juures 1926—30 ja vandeadvokaadiks a-st 1930 Tallinnas. S. võttis suure aktiivsusega osa vabadussõjalaste poliitilise liikumise juhtimisest selle likvideerimiseni K. Päts'i (vt. ka *Suppl.*) valitsuse poolt 12. III 1934, mil S. vangistati. Põgenenud Tallinna keskvanglast nov-s 1934, siirdus ta Läti kaudu Soome, kus val-

Eesti biograafilise leksikoni tÃƒÂ¤ienduskÃƒÂ¶ide, 1940, lk. 306